

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва магістерської програми)

на тему: «Резерви та шляхи підвищення прибутку підприємства (на прикладі ПрАТ
“Київський картонно-паперовий комбінат”)»
(назва теми)

Виконавець:

студент центру заочної форми навчання

Дережицька Поліна Вікторівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Малишко Валерій Семенович _____

прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми На ринках продукції промисловості з високим рівнем конкуренції прибуток грає роль головного індикатору та запорукою успішної діяльності підприємства. В таких умовах метою індустріальних підприємств стає не просто отримання прибутку, а його збільшення. У цьому контексті дуже важливим, перманентним завданням бізнесу є пошук резервів підвищення прибутку. Прибуток як фокус системи управління виробничого підприємства відіграє роль міцного стимулу у його конкурентній боротьбі та розвитку.

Мета дослідження виявлення та обґрунтування резервів та шляхів підвищення прибутку ПрАТ “Київський картонно-паперовий комбінат”.

Завдання дослідження:

- дослідити сутності прибутку, його видів, факторів і резервів його зростання на виробничому підприємстві;
- провести аналіз господарської діяльності ПрАТ “Київський картонно-паперовий комбінат”;
- провести аналіз фінансового стану підприємства;
- провести аналіз прибутку та показників прибутковості підприємства;
- оцінити факторний вплив на рівень прибутку підприємства;
- виявити та обґрунтування економічними розрахунками резерви та шляхи підвищення прибутку ПрАТ “Київський картонно-паперовий комбінат”.

Об’єкт дослідження процеси формування прибутку на ПрАТ “Київський картонно-паперовий комбінат”.

Предмет дослідження фактори, резерви та шляхи підвищення прибутку ПрАТ “Київський картонно-паперовий комбінат”.

Методи дослідження: абстрактно-логічний, статистико-економічний, системного аналізу, комплексний і системний підходи, методи фінансового аналізу, традиційні способи і прийоми економічного аналізу (табличний, порівняння, угруповання, графічний). Обробка даних здійснювалася з використанням сучасних комп’ютерних технологій.

Інформаційна база дослідження дані економічної літератури вітчизняних й зарубіжних авторів, матеріали конференцій, публікацій в економічних і електронних виданнях, дані фінансової звітності (№1 – Баланс; №2 – “Звіт про фінансові результати”), інші планові та звітні дані підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (59 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 103 сторінки. Основний зміст викладено на 80 сторінках. Робота містить 36 таблиць, 6 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: Резерви та шляхи підвищення прибутку підприємств целюлозо-паперової промисловості. // Науковий студентський вісник. Одеський національний економічний університет. ФЕУП. – 2018. – № 29. – 86 с.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи прибутку підприємства» розглянуто сутність поняття та функцій прибутку, види прибутку підприємства, їх класифікація, фактори та резерви в процесі управління прибутком виробничого підприємства.

У другому розділі «Аналіз прибутку ПрАТ “Київський картонно-паперовий комбінат”» проаналізовано стан та напрями розвитку целюлозо-паперової галузі, основні техніко-економічні показники господарської діяльності підприємства, фінансовий стан

підприємства, показники прибутку та прибутковості підприємства, адитивні та мультиплікативні фактори, що впливають на розмір прибутку підприємства.

У третьому розділі «Резерви та шляхи збільшення прибутку ПрАТ «Київський картонно-паперовий комбінат»» виявлено резерви підвищення прибутку підприємства, запропоновано та обґрунтовано економічними розрахунками два заходи: 1. підвищення прибутку за рахунок збільшення обсягів виробництва крейдованих картонів на основі модернізації крейдувального устаткування; 2. підвищення прибутку підприємства за рахунок впровадження нового виду крейдованого картону.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні основні висновки.

1. Прибуток є головною метою підприємницької діяльності, яка отримує завершену кінцеву форму у показнику чистого прибутку. Він характеризує винагороду підприємця за підприємницький ризик за умови реалізації діяльності підприємства в очікуваних зовнішніх умовах.

Прибуток виконує певні функції. Для кращого розуміння сутності прибутку вважаємо за доцільне використовувати чотири функції: оціночну, стимулюючу, відтворюючу та бюджетоутворюючу.

На основі дослідження існуючих концептуальних підходів до визначення прибутку, ми дійшли висновку, що найбільш точно сутність поняття прибутку розкривається при використанні комплексного підходу до його визначення. Тому ми розуміємо під прибутком нову додану вартість, яка створена завдяки цілеспрямованим підприємницьким зусиллям і знаходить позитивну грошову оцінку цих зусиль з боку контрагентів підприємства (споживачів, держави, фінансових установ тощо) у ринкових відносинах; яка залишається підприємцю для розширеного відновлення його бізнес-діяльності, а також реалізації соціальної діяльності.

Ключовими поняттями процесу управління прибутком є фактори і резерви його збільшення. Багато наукових досліджень присвячено факторам, що впливають на розмір прибутку підприємства, їх класифікації та методикам їх оцінки. Відносно менше робіт присвячено резервам збільшення прибутку. В результаті проведеного дослідження, було прийнято за основу класифікацію резервів, розроблену Кодацьким В. П., та запропоновано доповнити її ознакою наявності, за якою слід виділяти наявні та умовні резерви зростання прибутку. Під наявними резервами зростання прибутку слід розуміти такий комплекс внутрішніх та зовнішніх можливостей підприємства, які воно може використати в будь-який момент, які вже є створеними, діючими. Умовні – це такий комплекс можливостей підприємства, якими воно не може скористатися в повній мірі, оскільки деякі складові цього комплексу не створені, не діють, не доступні системі управління підприємства. Тільки за умови отримання цих невивантажених елементів під своє управління, підприємство отримує доступ до нового резерву зниження прибутку.

З метою визначення резервів та шляхів підвищення прибутку підприємства треба спиратися на результати комплексного техніко-економічного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, аналізу його фінансового стану, а також факторний аналіз прибутку.

2. Аналіз основних техніко-економічних показників господарської діяльності ПрАТ «Київський КПК» за період з 2015 по 2017 роки надав можливість зробити висновки щодо позитивних та негативних тенденцій, які намітились у діяльності підприємства за аналізований період.

Аналіз даних підприємства показав позитивні тенденції зростання обсягів виробництва та реалізації продукції комбінату й, водночас, зниження прибутку від реалізованої продукції, а також чистого прибутку підприємства. Темпи росту собівартості продукції випереджають темпи росту доходів від реалізації продукції, що призводить до

зниження прибутковості продаж, а також зниження загального фінансового результату діяльності підприємства.

Суттєве зниження середньооблікової чисельності працівників комбінату у 2016 році призвело до підвищення продуктивності праці, фондоозброєності, середньої заробітної плати. Після того, як чисельність працівників перестала змінюватись, темпи росту вищеозначених синтетичних показників, почали уповільнюватись.

Комбінат ефективно використовує основні виробничі засоби. Про це свідчить прискорення росту фондіввіддачі та коефіцієнти завантаження потужностей підприємства.

В той же час, недостатньо активно здійснюється оновлення основних засобів підприємства. Коефіцієнт зносу основних виробничих засобів зростає й досягає значення 0,47 у 2017 році. Відставання процесу оновлення техніко-технологічної бази від процесу старіння знижує конкурентоспроможність комбінату на фоні зарубіжних підприємств-конкурентів.

Слід відзначити наступні негативні результати управління оборотними коштами на комбінаті. Оборотність оборотних коштів за аналізований період знижується. Підприємство не має власних оборотних коштів. Дебіторська заборгованість комбінату складає майже половину вартості оборотних коштів підприємства.

3. В результаті проведеного аналізу фінансового стану ПрАТ “Київський картонно-паперовий комбінат” ми дійшли наступних висновків.

Підприємство має нестійкий фінансовий стан, що обумовлено високим ступенем залежності від позикового капіталу. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу значно перевищує нормативні значення. Найбільшу частку позикового капіталу займають короткострокові зобов'язання, де превалюють короткострокові кредити, отримані на поповнення оборотних засобів. Позитивною тенденцією є поступове скорочення довгострокової заборгованості підприємства, що пов'язано з її погашенням, й як наслідок, збільшенням вартості основних засобів, що переходять у власність комбінату.

Власний капітал комбінату збільшується за аналізований період, але не покриває навіть вартості основних засобів підприємства.

4. Аналіз фінансових результатів підприємства за період 2015-2017 р.р. дозволив зробити наступні висновки. Діяльність ПрАТ “Київський картонно-паперовий комбінат” у цілому є прибутковою. Щороку підприємство отримує чистий прибуток. Однак темпи приросту його уповільнюються.

Найбільший вплив на загальний результат комбінату оказує прибуток від реалізованої продукції.

Негативний вплив на загальний фінансовий результат діяльності підприємства оказують результати іншої операційної та фінансової діяльності. Збитки від іншої операційної діяльності пояснюються збитками від курсової різниці й високими витратами, що пов'язані з утриманням майна, яке передано в операційну оренду. Збитки від фінансової діяльності пояснюються дуже високими витратами по відсотках за заборгованістю по кредитах та високими збитками від курсової переоцінки заборгованості по кредитах в іноземній валюті.

Аналіз прибутковості (рентабельності) активів комбінату показав, що дія сукупного капіталу (власного й позикового разом) дає прискорення приросту прибутковості активів, тоді як дія власного капіталу виражається в уповільненні приросту прибутковості активів.

5. Проведено факторний аналіз прибутку від реалізованої продукції, оскільки він має найбільший вплив на загальний (чистий) прибуток комбінату.

Серед адитивних факторів прибутку від реалізованої продукції, найбільший негативний вплив на результуючий фактор оказали адміністративні витрати та витрати на збут, темпи зростання яких значно випереджало темпи зростання доходу від реалізованої продукції.

Зростання адміністративних витрат та витрат на збут пояснюється, головним чином, впливом зовнішніх чинників, таких як ріст мінімальної заробітної плати, інфляцією, ростом

цін на комунальні послуги, ростом вартістю рекламних заходів. Тобто, комбінат немає суттєвих резервів абсолютного зниження адміністративних витрат та витрат на збут. Але може розраховувати на їх відносне зниження за умови збільшення виробництва та реалізації продукції комбінату.

Вплив мультиплікаційних факторів було оцінено за п'ятифакторною та трьохфакторною моделями. Було виявлено недоліки застосування п'ятифакторної моделі для випадку повністю автоматизованого виробництва. Розрахунки показали негативний вплив зменшення чисельності персоналу на прибуток від реалізованої продукції, але такий висновок не відповідає дійсності.

Для виключення з оцінки фактору чисельності ми застосували трьохфакторну мультиплікативну модель. Вона показала, зростання позитивного впливу віддачі основних виробничих засобів комбінату (відношення чистого доходу від реалізованої продукції до середньорічної залишкової вартості основних засобів виробничого призначення). Фактор вартості основних виробничих засобів також оказує позитивний вплив на фінансовий результат від реалізації продукції комбінату. Це свідчить про важливу роль основних засобів та ефективності їх використання у збільшенні прибутку підприємства.

Загальним висновком з аналізу прибутку від реалізованої продукції підприємства є такий: резервом збільшення прибутку є відносне зниження постійних витрат комбінату шляхом збільшення обсягів виробництва й реалізації продукції підприємства, що, у свою чергу, повинно супроводжуватись більш активним оновленням основних виробничих засобів і забезпеченням високої ефективності їх використання.

Також зниження витрат на виробництво можна досягти шляхом впровадження нових видів продукції з високими якісними характеристиками, але нижчими витратами на виробництво. Ці продукти можуть замінити частину випуску більш дорогих продуктів підприємства.

Серед усіх стратегічних бізнес одиниць комбінату останнім часом найбільш проблемним є виробництво картону. Аналіз даних підприємства показав падіння збуту некрейдованого картону й паперу-основи. Ця тенденція пояснюється падінням попиту на некрейдований картон й папір-основу на ринках Європи й Азії. Але водночас спостерігається стабільний попит на крейдований картон в цих регіонах. В країнах зі зростаючою економікою попит на крейдований картон навіть збільшується.

6. Прогнозний тренд збуту продукції ПрАТ “Київського картонно-паперового комбінату” показує тенденцію збільшення збуту некрейдованого картону комбінатом. Можливість збільшення реалізації продукції підприємства підкріплюють висновки аналізу целюлозно-паперової галузі.

По-перше, Київський КПК на даний момент є найбільшим виробником крейдованого картону в Україні (85% вітчизняного виробництва) й одним з двох найбільших виробників в СНГ (другий – це ВАТ “Санкт-Петербурзький картонно-поліграфічний комбінат”, власник Knauf).

По-друге, крейдований картон Київського КПК містить не більше 20% целюлози, тоді як імпортований крейдований картон містить до 100% целюлози. В умовах різкого зростання цін на ринку целюлози, конкурентоспроможність крейдованих картонів Київського КПК підвищується.

По-третє, ринок України та СНГ має тяжіння до менш дорогих видів крейдованих картонів.

За аналізований період підприємство слабо нарощує виробництво крейдованих картонів, тому що має внутрішні обмеження можливостей виробництва. Потужність крейдувального устаткування у 2017 році використовується на 99,5%.

Враховуючи цей факт, а також результати аналізу зовнішніх факторів збуту крейдованих картонів, можна зробити висновок, що величина очікуваного приросту збуту, яку показує прогнозний тренд, буде значно більшою, за умови розширення “вузького місця” у виробництві.

На основі результатів аналізу прибутку підприємства й виявлення резервів його збільшення, запропоновано підвищити продуктивність крейдувального обладнання, а також розробити новий вид якісного крейдованого картону з 100%-ю макулатурною основою, який замінить частину випуску більш дорогого крейдованого картону а асортименті підприємства.

Доцільність пропозицій обґрунтовано економічними розрахунками. При мінімальному розмірі використання резервів підприємства термін окупності інвестованих коштів складе від 3,2 до 4 років, залежно від обраної ставки дисконтування. Від реалізації пропозицій також очікується підвищення рентабельності крейдованих картонів та зниження витрат на гривню реалізованої продукції по крейдованих картонах.

АНОТАЦІЯ

Дережицька П. В., «Резерви та шляхи підвищення прибутку підприємства (на прикладі ПрАТ “Київський картонно-паперовий комбінат”)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка та стратегія розвитку підприємства». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності прибутку, його видів, факторів і резервів його зростання на виробничому підприємстві.

Проаналізовано основні показники, що характеризують стан і напрямки розвитку галузі, основні техніко-економічні показники господарської діяльності підприємства, фінансовий стан підприємства, показники фінансових результатів діяльності підприємства, вплив внутрішніх факторів на рівень прибутку від реалізованої продукції підприємства.

Запропоновано основні шляхи підвищення прибутку підприємства з метою використання виявлених резервів. Обґрунтовані конкретні заходи з підвищення прибутку підприємства завдяки відносного зниження постійних витрат підприємства та впровадженню продукції з високими якісними характеристиками з більш високою маржинальною прибутковістю.

Ключові слова: прибуток, фактори, резерви, виробництво, крейдований картон.

ANNOTATION

Derezhyska P., «Reserves and ways to increase company profit (on the example of PJSC “Kyiv Cardboard and Paper Mill”)».

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges» under the master's program «Economics and Strategy of Development of Enterprise». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2018.

The work deals with the theoretical background of profit, its types, factors, influencing profit's growth and reserves thereof at a manufacturing enterprise.

The paper addresses situational analysis, the state and trends of the industry, principal technical and economic indicators of the enterprise's economic activity, including indicators of financial state and financial results of the enterprise, the impact of internal factors on the level of profit from sales.

Revealed reserves are credited as principal ways of increase of profit of the enterprise. Reasonable concrete measures are laid down in order to increase the profit of the enterprise due to the relative reduction of fixed costs of the enterprise and the introduction of products with high quality characteristics with higher marginal profitability.

Keywords: profit, factors, reserves, manufacture, coated cardboard.